

Kutoka kwa Ummu Atiyah, Mwenyezi Mungu amuwiye radhi, kwamba Mtume wa Mwenyezi Mungu rehema na amani zimshukie, amesema:

1

“Mwanamke hakai matanga kwa kufa yoyote zaidi ya siku tatu, isipokuwa kwa kufiwa na mume atakaa miezi minne na masiku kumi.

2

Wala havai nguo iliyotiwa rangirangi isipokuwa nguo pana ya moja kwa moja, na wala asipakae wanja, na wala asiguse manukato na marashi isipokuwa akiwa safi baada ya hedhi. Atumie kiasi kidogo cha marashi na manukato au kucha”⁽¹⁾

1 Imepokewa na Al-Bukhari (313) na Muslim (938).

Ayah

Amesema Mwenyezi Mungu mtukufu:

﴿*Na wale miongoni mwenu wanaokufa na wakaacha wake, hawa wake wangoje peke yao miezi mine na siku kumi. Na wanapo timiza eda yao basi hapana ubaya kwenu wanamume kwa wanaojifanyia kwa mujibu wa ada. Na Mwenyezi Mungu anazokhabari za yote mnyo yatenda.*﴾ [Al-Baqarah: 234].

Msimulizi

Yeye ni: Ummu Atiyah Al-Ansari, Mungu amuwiye radhi, Sahaba mkubwa, ambaye alijulikana kwa lakabu yake, na jina lake: Nusaiba binti Kaab, na ikasemwa: Nusaiba binti Al-Harith Alikuwa akienda sana na Mtume wa Mwenyezi Mungu Rehema na Amani zimfikie akiwauguza wagonjwa na kuwatibu majeruhi, na Yeye ndiye aliyemuosha, Zainab, binti wa Mtume wa Mwenyezi Mungu, rehema na Amani ziwe juu yake. ⁽¹⁾

Muhtasari

Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam ameeleza kuwa mwanamke haruhusiwi kuomboleza kwa kufa yeyote yule zaidi ya siku tatu isipokuwa mume; Ni miezi minne na siku kumi. Katika kipindi hicho, havai nguo za rangi, wala hatakiwi kupaka wanja, wala manukato, isipokuwa anapotoharika kutokana na hedhi yake, basi hugusa manukato kidogo ili harufu mbaya ya damu imtoweke.

1 Tazama tafsiri yake katika: “Al-Isti’ab” (4/1947), “Asad Al-Ghaba” (7/356), “Al-Isbah” (8/437).

Ufahamu

Mtume, Rehema na amani ziwe juu yake, amefaradhisha kuwa haijuzu kwa mwanamke kuacha pambo lake na manukato kwa ajili ya kumhuzunikia baba yake, mama yake, mwanawe, kaka yake, dada yake au wengineo kwa zaidi ya siku tatu. Isipokuwa kwa mume; Anaacha pambo, manukato na wanja kwa muda wa miezi minne na siku kumi.

Kwa hivyo, katika wafu ambao ni ndugu wa karibu na kadhalika, siku tatu zinatoshia kutekeleza haki yao, tena kwa huzuni, lakini ametolewa Mume katika hukumu hii kwa sababu ya haki yake kubwa juu ya mke wake, na kwa ajili hiyo Sharia haikutofautisha katika kuwajibisha muda wa kungojea na maombolezo kwa ajili ya marehemu, mumewe, baina ya mwanamke aliyeingiliwa na ambaye hakuingiliwa kimwili⁽¹⁾.

Hii ni maalum kwa kifo, sio talaka. Kwa sababu katika mapambo hayo kuna mwito wa ndoa, na mwanamume aliyemwacha mkewe yu hai na anaweza kumzuia mwanamke aliyeachwa kuolewa katika eda yake ikiwa atafanya hivyo, tofauti na maiti ambaye hawezi kufanya hivyo, hivyo yakawa maombolezo miezi minne na siku kumi, Ni kipindi ambacho ukuaji wa kijusi hukamilika ndani ya tumbo la mama yake, na ongezeko la siku kumi ni kwa ajili ya tahadhari tu⁽²⁾.

Hii hukumu inamhusu mwanamke asiye mjamzito. Ama mjamzito, muda wake wa kungojea ni muda wa ujauzito wake, uwe mrefu au mfupi⁽³⁾; Kwani Mwenyezi Mungu Mtukufu anasema: “Na wanawake wenye mimba eda yao mpaka watakapozaa” [Al-Talaq: 4].

Kisha Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam akabainisha baadhi ya hukumu muhimu za maombolezo, ikiwa ni pamoja na kwamba mvaaji wa maombolezo asivae nguo zilizotiwa rangi kwa ajili ya kujipamba, isipokuwa nguo ya zamani ya Yemen ambayo uzi wake ulitiwa rangi kabla ya kushonwa. haikuwa pambo ndani yake kama ilivyo katika nguo nyinginezo, na ndio maana inajuzu kuivaa. Pia asitumie wanja machoni pake, na wala hatakiwi kutumia manukato ya miski na harufu nyinginezo nzuri, isipokuwa ikiwa ametoharika kutokana na hedhi yake, basi inajuzu kwake kujipaka manukato yenye sehemu ndogo sana ya malipo. ambayo ni udi wa kihindi, ni dawa mashuhuri pia, ambayo ni nzuri, kisha inajuzu kwake kupamba kucha, ni Aina ya manukato yenye umbo la kucha, na vyote viwili havina harufu isipokuwa vinapotumika kama ubani au kuchanganywa na vitu vingine.

1 Ibn al-Mundhir amesema katika “Al-Ijmaa” (uk. 90): Wameafikiana wanazuoni kwa kauli moja kwamba muda wa eda kwa mwanamke huru ambaye hana mimba kutokana na kifo cha mume wake ni miezi minne na siku kumi, akiwa ameshaingiliwa na ambaye hajaingiliwa, awe bint mdogo ambaye hajabalekhe au mkubwa. Ibn al-Qattan amesema katika “Al-Iqnaa fi Masa’il Al-Ijmaa” (2/54): “wanazouni wote ameafikiana kwa kauli moja kwamba eda kwa mumewe ni wajibu, isipokuwa kwa al-Hasan, kwani imepokewa kutoka kwake kwamba yeye haoni hivyo, na ni wajibu kwa kila mke wa muislamu mwenye akili timamu, mtu mzima, aliye huru akae eda kwa kufiwa na mume wake Miezi minne na kumi.

2 Ufafanuzi wa Al-Nawawi katika kitabu cha sahihi Muslim (10/113).

3 “Al-Kashif ‘Aqiqa al-Sunan” cha al-Tibi (7/2371).

Marufuku ya kupaka wanja yanakuja ikiwa hakukuwa na dharura ya kufanya hivyo, na ikiwa mwanamke anahitaji kupaka wanja, basi anapaswa kuitumia usiku na kuifuta wakati wa mchana. Kama alivyosema Umm Salamah: Mtume wa Mwenyezi Mungu Swalla Allaahu alayhi wa sallam alingia ndani mwangu alipofariki Abu Salamah, hali ya kuwa nimeweka machoni mwangu sabra (utomvu), na akasema: “Ni nini hiki ewe Umm Salamah?” nikajibu: Ni sabra tu, ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu, hakuna manukato ndani yake.” Akasema Mtume: “Sabra Hugeuza uso kuwa mweupe, basi msiivae isipokuwa usiku, na mnaivua mchana.”⁽¹⁾ Na Al-Sabr: ni Utomvu wa mti mchungu.

Pia katika kuomboleza ni pamoja na kuacha kupaka hina na kujipamba dhahabu na fedha na mengineyo; Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam amesema: “Mwanamke ambaye mume wake amefariki asivae mavazi ya unjano, wala vazi jekundu, wala asijipambe, wala asijitie wanja”⁽²⁾. Mumashqa ni aina ya nguo iliyotiwa rangi nyekundu.

1 Imepokewa na Abu Daawuud (2305) na an-Nasa'i (3537).

2 Imepokewa na Abu Daawuud (2304) na an-Nasa'i (3535).

Mafunzo

1

Sharia imeruhusu maombolezo kwa mwanamke kutoa huzuni yake kwa kuondokewa na ndugu au rafiki, kwa sharti kwamba hilo halitokei katika kupinga hukumu ya Mwenyezi Mungu na qadari zake, na haliambatani na kitu chochote kinachomkasirisha Mwenyezi Mungu; Kutokana na kujipiga mashavu, kuchana nguo, na madai ya kijinga.

2

Mwanamke lazima amuomboleze mumewe ikiwa amekufa kwa niaba yake, ikiwa amemuingilia kimwili au la; Ikiwa ni mjamzito, basi ni lazima akae eda mpaka azae, na kama sio mjamzito muda wa kusubiri ni miezi minne na siku kumi.

3

Iwapo mwanamke atahitajia wanja kwa maradhi maalum, na asipate chochote cha kumponya isipokuwa wanja, anaweza kufanya hivyo kwa dharura.

4

Ni haramu kwa mwanamke kuomboleza kifo cha mumewe kujipamba kwa mavazi; Ni haramu kwake kuvaa nguo nyekundu, kupaka hina, kupaka wanja, kugusa manukato, na kuvaa nguo ambazo wanawake huvaa kwa waume zao.

5

Hadithi inabainisha kuwa mwanamke anatumia mafuta ambayo hayana harufu, basi inajuzu kupaka nywele zake kwa mafuta ili kuzitengeneza, sio kuzipaka manukato.

6

Mwanamke anaweza kuoga, kutoka nje kwa shida ya lazima, na kuongea na wanaume ikiwa itatokea haja, bila ya kunyenyekea kwa maneno.

7

Muombolezaji anaruhusiwa kula chakula bora kizuri na kitamu zaidi, na maombolezo hayana uhusiano wowote na chakula na vinywaji.

